

Số: 9231 /BC-BGTVT

Hà Nội, ngày 06 tháng 09 năm 2021

BÁO CÁO

Về việc xử lý vướng mắc trong hoạt động cho thuê và nguồn thu từ cho thuê kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư.

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện Nghị định số 46/2018/NĐ-CP ngày 14/3/2018 của Chính phủ về việc quản lý, sử dụng tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia (sau đây viết tắt là Nghị định 46), thực hiện ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng tại văn bản số 10506/VPCP-CN ngày 15/12/2020 về việc quản lý, sử dụng, khai thác tài sản kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia; trên cơ sở ý kiến của Bộ Tài chính¹, của Ủy ban Quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp², của Tổng công ty Đường sắt Việt Nam³ (Tổng công ty ĐSVN) và các cơ quan, đơn vị liên quan⁴ về một số tồn tại, vướng mắc trong hoạt động cho thuê và xử lý nguồn thu từ cho thuê kết cấu hạ tầng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư (KCHTĐS), Bộ GTVT tổng hợp báo cáo và kính trình Thủ tướng Chính phủ xem xét xử lý một số vướng mắc trong hoạt động cho thuê và nguồn thu từ cho thuê KCHTĐS, nội dung cụ thể như sau:

1. Vướng mắc và tồn tại:

a) Trước khi Nghị định 46 có hiệu lực thì việc cho thuê tài sản KCHTĐS được thực hiện theo Quyết định số 84/2007/QĐ-TTg ngày 11/6/2007 của Thủ tướng Chính phủ về phương thức và mức thu phí, giá thuê sử dụng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư. Theo đó, Bộ Tài chính đã ban hành: Thông tư số 21/2008/TT-BTC hướng dẫn phương thức thu phí và mức thu phí, giá thuê sử dụng KCHTĐS (Thông tư 21); Thông tư số 295/2016/TTBTC quy định mức thu, chế độ thu, nộp phí sử dụng KCHTĐS (Thông tư 295) và Quyết định số 1129/QĐ-BTC ngày 27/5/2014 ban hành giá tối thiểu cho thuê sử dụng công trình KCHTĐS (Quyết định 1129). Theo các quy định này thì “Doanh nghiệp kinh doanh KCHTĐS” được xác định là Tổng công ty ĐSVN là chủ thể trực tiếp thực hiện cho thuê, thu, nộp, giữ lại sử dụng các khoản tiền thuê sử dụng KCHTĐS.

¹ Các văn bản: số 13484/BTC-QLCS ngày 03/11/2020; số 14862/BTC-QLCS ngày 03/12/2020.

² Các văn bản: số 08/UBQLV-CNHT ngày 04/01/2021; số 115/UBQLV-CNHT ngày 29/01/2021.

³ Các văn bản: số 87/ĐS-KHKD ngày 13/01/2021; số 1587/ĐS-KHKD ngày 22/06/2021.

⁴ Các văn bản ngày 30/8/2027: số 494/PC của Vụ Pháp chế và số 505/KCHT của Vụ KCHTGT.

b) Khi Nghị định số 46 có hiệu lực thi hành, việc cho thuê tài sản KCHTĐS hiện nay có vướng mắc, tồn tại:

- Vướng mắc về danh mục dịch vụ, giá dịch vụ cho thuê; phương thức thực hiện và quản lý nguồn thu đối với các Hợp đồng cho thuê tài sản KCHTĐS ký mới hoặc sửa đổi, bổ sung sau ngày Nghị định 46 có hiệu lực thi hành:

Do Đề án giao, quản lý, khai thác tài sản KCHTĐS đến nay chưa được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt⁵ dẫn đến chưa xác định được “*Cơ quan được giao quản lý tài sản KCHTĐS*” (trước đây, theo Điều 2 Quyết định 1129 do “*doanh nghiệp kinh doanh KCHTĐS ban hành mức giá cụ thể áp dụng đối với từng loại dịch vụ*”).

Vì vậy, để đảm bảo hoạt động vận tải đường sắt thông suốt, trật tự, an toàn và duy trì nguồn thu cho Ngân sách nhà nước, hiện nay Tổng công ty ĐSVN chỉ thực hiện việc cung cấp các dịch vụ cho thuê tài sản KCHTĐS theo hiện trạng với phương thức thực hiện tương tự “*trực tiếp tổ chức khai thác tài sản*” (quy định tại Điều 11+12 Nghị định 46) và giá tối thiểu theo Quyết định 1129. Tuy vậy, vẫn còn tồn tại:

+ Về Quyết định số 84/2007/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về phương thức và mức thu phí, giá thuê sử dụng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư: do các căn cứ ban hành Quyết định này gồm Luật Tổ chức chính phủ 2001; Luật Ngân sách nhà nước 2002; Luật Đường sắt 2005; Pháp lệnh Phí và Lệ phí 2001 hiện nay đã hết hiệu lực thi hành nên theo quy định tại khoản 4 Điều 154 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 thì Quyết định số 84/2007/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ cũng đồng thời hết hiệu lực thi hành.

+ Việc áp dụng phương thức thực hiện tương tự “*trực tiếp tổ chức khai thác tài sản*” trong cung cấp các dịch vụ cho thuê tài sản KCHTĐS hiện nay là tạm thời trong thời gian chờ quy định phù hợp (Nghị định 46 chưa quy định về khai thác tài sản KCHTĐS trong trường hợp đối tượng được giao quản lý tài sản là Doanh nghiệp kinh doanh KCHTĐS do Nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ trực tiếp tổ chức khai thác tài sản như thực tiễn hiện nay là Tổng công ty ĐSVN).

+ Về Thông tư 21, Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư 38/2021/TT-BTC ngày 31/05/2021 (Thông tư 38) để bãi bỏ Thông tư 21. Theo đó, toàn bộ các

⁵ Bộ GTVT đã hoàn thành xây dựng dự thảo Đề án và có Tờ trình số 5877/TTr-BGTVT ngày 21/6/2019, Công văn số 11924/BGTVT-KCHT ngày 13/12/2019, Tờ trình số 8276/TTr-BGTVT ngày 21/8/2020, Tờ trình số 13531/TTr-BGTVT ngày 31/12/2020, Công văn số 2062/BGTVT-KCHT ngày 15/3/2021, Công văn số 3149/BGTVT-KCHT ngày 12/4/2021 gửi Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt.

nội dung về giá sử dụng KCHTĐS do nhà nước đầu tư (bao gồm cả Quyết định 1129) sẽ không còn quy định điều chỉnh, vì vậy thiếu văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn về nguyên tắc, phương pháp xây dựng, trình tự phê duyệt, thẩm quyền xác định đơn giá dịch vụ cho thuê tài sản KCHTĐS (thay cho Thông tư 21 đã bị hủy). Về vấn đề này, Bộ GTVT đã có ý kiến tại văn bản số 1622/BGTVT-TC ngày 26/02/2021 gửi Bộ Tài chính khi tham gia dự thảo Thông tư bãi bỏ Thông tư 21.

+ Về quản lý nguồn thu từ dịch vụ cho thuê tài sản KCHTĐS theo kết quả rà soát báo cáo của Tổng công ty ĐSVN: Tổng tiền thu ba năm 2018, 2019, 2020 khoảng 186 tỷ đồng; số tiền hiện chưa có cơ chế quản lý, sử dụng là hơn 60 tỷ đồng⁶ đang được Tổng công ty ĐSVN tạm giữ chờ hướng dẫn để thực hiện (Điều 18 Nghị định 46 quy định việc quản lý, sử dụng số tiền thu được từ khai thác tài sản KCHTĐS đối với cơ quan được giao quản lý tài sản, Tổng công ty ĐSVN là doanh nghiệp, không phải cơ quan được giao quản lý tài sản).

- Về việc phân loại tài sản KCHTĐS trực tiếp liên quan đến chạy tàu và không trực tiếp liên quan đến chạy tàu:

Thực hiện Thông tư 295 của Bộ Tài chính quy định mức thu, chế độ thu, nộp phí sử dụng KCHTĐS (*thay thế các quy định liên quan tại Thông tư 21*) là 8% trên doanh thu kinh doanh vận tải đường sắt. Tuy nhiên, hiện nay chưa phân loại rõ ràng danh mục tài sản KCHTĐS trực tiếp liên quan đến chạy tàu và không trực tiếp liên quan đến chạy tàu áp dụng tính phí sử dụng KCHTĐS hay giá cho thuê sử dụng KCHTĐS, dẫn đến việc xác định chưa chính xác đối tượng tính phí sử dụng KCHTĐS hay giá sử dụng KCHTĐS theo quy định tại Điều 66 Luật Đường sắt số 06/2017/QH14.

Trên thực tế, việc phân loại tài sản KCHTĐS trực tiếp liên quan đến chạy tàu và không trực tiếp liên quan đến chạy tàu theo quy định tại khoản 2, khoản 3 Điều 4 Nghị định 46 gặp một số vướng mắc như: Không có cơ sở để phân biệt một số tài sản (như đường bộ trong ga, kho và bãi chứa hàng) là trực tiếp hay không trực tiếp liên quan chạy tàu); thiếu quy định phân loại cho nhiều tài sản KCHTĐS như: Văn phòng, nhà làm việc, nhà lưu trú của các đơn vị không phải là cơ quan nhà nước; khu vực điều hành và khu vực công cộng, các phòng bán vé, phòng khách, hóa vận, ... tại các ga.

2. Ý kiến của Bộ Tài chính

Từ thực tiễn nêu trên, trên cơ sở báo cáo của Tổng công ty ĐSVN và đề nghị của Bộ GTVT, ngày 03/12/2020 Bộ Tài chính đã ý kiến tại văn bản số

⁶ Chi tiết theo báo cáo của Tổng công ty ĐSVN được Cục ĐSVN rà soát tại văn bản số 1236/CĐSVN-KHTC ngày 31/5/2021 gửi kèm.

14862/BTC-QLCS về sử dụng nguồn thu từ cho thuê tài sản KCHTĐS do nhà nước đầu tư, trong đó Bộ Tài chính đề nghị Bộ GTVT phối hợp với Ủy ban quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp chỉ đạo Tổng công ty ĐSVN:

“2. Rà soát lại các Phụ lục sửa đổi, bổ sung các Hợp đồng cho thuê sử dụng KCHTĐS đã được cơ quan, người có thẩm quyền ký kết trước ngày 14/3/2018 mà thời điểm ký Phụ lục Hợp đồng kể từ ngày 14/3/2018 trở đi; các Hợp đồng cho thuê sử dụng KCHTĐS được ký kể từ ngày 14/3/2018; theo đó:

a) Báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định việc Tổng công ty ĐSVN đã thực hiện ký các Hợp đồng và Phụ lục sửa đổi, bổ sung các Hợp đồng nêu trên trong khi Đề án giao quản lý, sử dụng tài sản KCHTĐS chưa được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

b) Trường hợp Thủ tướng Chính phủ cho phép Tổng công ty ĐSVN tiếp tục thực hiện các Hợp đồng, Phụ lục Hợp đồng nói trên; Bộ Tài chính đề nghị Tổng công ty ĐSVN xác định số tiền thu được từ các Hợp đồng cho thuê sử dụng KCHTĐS này và phân loại theo 02 trường hợp sau để thực hiện nộp ngay toàn bộ số tiền thu được; cụ thể:

(i) Trường hợp tài sản KCHTĐS cho thuê là tài sản KCHT ĐSQG liên quan đến quốc phòng, an ninh quốc gia và tài sản hình thành từ dự án do Thủ tướng Chính phủ quyết định đầu tư thuộc thẩm quyền phê duyệt của Thủ tướng Chính phủ thì nộp vào tài khoản tạm giữ tại Kho bạc Nhà nước do cơ quan quản lý tài sản công thuộc Bộ Tài chính làm chủ tài khoản.

(ii) Trường hợp tài sản KCHTĐS cho thuê là tài sản KCHT ĐSQG thuộc thẩm quyền phê duyệt của Bộ trưởng Bộ GTVT thì nộp vào tài khoản tạm giữ tại Kho bạc Nhà nước do Sở Tài chính thành phố Hà Nội làm chủ tài khoản (nơi Tổng công ty ĐSVN đóng trụ sở làm việc).

3. Sau khi được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án giao quản lý, sử dụng tài sản KCHTĐS cho Tổng công ty ĐSVN theo hình thức không tính thành vốn nhà nước tại doanh nghiệp thì Tổng công ty ĐSVN có trách nhiệm quản lý, sử dụng tài sản KCHTĐS theo Đề án được duyệt và phù hợp với quy định tại Nghị định 46 (trong đó, việc quản lý, sử dụng số tiền thu được từ khai thác tài sản KCHTĐS thực hiện theo quy định tại khoản 1 Điều 18 Nghị định 46)”.

3. Đề xuất kiến nghị

Trên cơ sở trình bày các vướng mắc trên đây và tiếp theo văn bản số 5677/BGTVT-KCHT ngày 17/9/2019 của Bộ GTVT⁷, trong thời gian chờ Thủ

⁷ Bộ GTVT báo cáo Thủ tướng Chính phủ về kinh doanh, cho thuê tài sản KCHTĐS quốc gia trong thời gian xử lý chuyên tiếp Nghị định số 46/2018/NĐ-CP.

tướng Chính phủ phê duyệt Đề án giao Quản lý, sử dụng và khai thác tài sản KCHTĐS và cơ quan quản lý nhà nước hoàn thiện văn bản quy phạm pháp luật về hoạt động cho thuê tài sản và xử lý nguồn thu từ cho thuê tài sản KCHTĐS, Bộ GTVT báo cáo và đề nghị Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định:

a) Cho phép cơ quan, đơn vị liên quan được áp dụng các quy định pháp lý trước khi có Nghị định 46 để thực hiện hoạt động cho thuê tài sản KCHTĐS do nhà nước đầu tư (Quyết định 1129; Quyết định 84) kể từ ngày Nghị định 46 có hiệu lực đến khi Đề án giao Quản lý, sử dụng và khai thác tài sản KCHTĐS được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt và có hiệu lực thi hành.

b) Trường hợp được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án giao quản lý, sử dụng tài sản KCHTĐS cho Tổng công ty ĐSVN theo hình thức không tính thành vốn nhà nước tại doanh nghiệp thì Tổng công ty ĐSVN có trách nhiệm quản lý, sử dụng tài sản KCHTĐS theo Đề án được duyệt và phù hợp với quy định tại Nghị định 46 (trong đó, việc quản lý, sử dụng số tiền thu được từ khai thác tài sản KCHTĐS thực hiện theo quy định tại khoản 1 Điều 18).

c) Bổ sung, sửa đổi:

- Điều 4 của Nghị định 46 để phù hợp quy định của Luật đường sắt 2017 và thực tế khi triển khai phân loại tài sản KCHTĐS trực tiếp và không trực tiếp liên quan đến chạy tàu làm cơ sở để xác định phí và giá sử dụng KCHTĐS.

- Giao Bộ Tài chính chủ trì việc xem xét, bổ sung quy định, hướng dẫn các nội dung liên quan do Quyết định số 84/2007/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về phương thức và mức thu phí, giá thuê sử dụng đường sắt quốc gia do Nhà nước đầu tư đã hết hiệu lực thi hành và Thông tư 21 đã bị bãi bỏ.

Bộ Giao thông vận tải kính báo cáo Thủ tướng Chính phủ

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Bộ Tài chính;
- Ủy ban Quản lý vốn NN tại DN;
- Vụ: KCHTGT; QLDN; PC;
- Cục Đường sắt VN;
- TCT Đường sắt VN;
- Lưu VT, TC (Tp.02bn).

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Nguyễn Ngọc Đông